

RZESZOWSCY TURYSŃCI W DNIU ZWYCIĘSTWA

Do tradycyjnych już dziś imprez o dużym znaczeniu krajoznawczym należy między innymi Rajd Szlakiem Oddziału Gwardii Ludowej *Iskra*. Z każdym rokiem bierze w nim udział coraz więcej uczestników. Po raz szósty zorganizowany został w dniach od 7—10 V 1971 r. staraniem aktywu Koła PTTK *Azymut* przy Rzeszowskim Garnizonie Wojskowym, wspólnie z Zarządem Oddziału Związku Bojowników o Wolność i Demokrację, Dowództwem Garnizonu Wojska Polskiego i Oddziałem PTTK w Rzeszowie.

Trasy Rajdu przebiegały terenami dawnej Puszczy Sandomierskiej, na których w okresie ostatniej wojny działał znany ze swego bohaterstwa partyzancki Oddział Gwardii Ludowej *Iskra*. Na szlakach, które przemierzyło ponad 800 osób odbyły się spotkania z uczestnikami walk partyzanckich w tym rejonie.

W dniu 9 V wszystkie drużyny uczestniczące w Rajdzie spotkały się na rynku w Głogowie, miasteczku położonym 12 km na północ od Rzeszowa. Tutaj, w ramach programu zakończenia Rajdu, odbył się wielki wiec, który zgromadził ok. 3 tys. osób. Na wiec ten przybyli między innymi: przedstawiciel Zarządu Głównego ZBoWiD z Warszawy, płk. Rudolf Gliński, członek Egzekutywy Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Rzeszowie Tadeusz Buczyński, I sekretarz Komitetu Powiatowego PZPR w Rzeszowie Edmund Rudolf, wiceprezes Zarządu Okręgu ZBoWiD w Rzeszowie i poseł na Sejm Mieczysław Kaczor, prezes Oddziału PTTK w Rzeszowie Mieczysław Rachwał, kombatanci II wojny światowej, kompania honorowa Wojska Polskiego oraz rzesze mieszkańców Głogowa i okolicy. Zebranych powitał I sekretarz Komitetu Miejskiego PZPR w Głogowie Eugeniusz

Turystyka motorowa, RSW Prasa

Flak. Okolicznościowe przemówienie o działalności oddziałów partyzanckich podczas ostatniej wojny na terenach dzisiejszego województwa rzeszowskiego — wygłosił Zdzisław Basak uczestnik walk oddziału Gwardii Ludowej *Iskra*. Następnie odbyła się uroczystość dekoracji wielu zasłużonych uczestników walk partyzanckich i żołnierzy Ludowego Wojska Polskiego odznaczeniami bojowymi i medalami pamiątkowymi. Krzyż Partyzancki otrzymało 11 osób, medal *Za Odrę, Nysę i Bałtyk* 13 osób, medal *Za udział w Walkach o Berlin* dwie osoby, a Medal Zwycięstwa 16 osób. Po dokonanej dekoracji nastąpił apel poległych z udziałem kompanii honorowej Wojska Polskiego, następnie drużyny biorące udział w Rajdzie oraz delegacje przybyłe na jego zakończenie zło-

żyły wieńce i kwiaty pod pomnikiem poległych, a także wzięły udział w defiladzie.

W godzinach popołudniowych uczestnicy Rajdu brali udział w marszu na orientację, w marszobiegach oraz w zawodach w strzelaniu. Wieczorem, na polanie w Borze Głogowskim, zapłonęła turystyczna watra. Spotkali się przy niej uczestnicy Rajdu z partyzantami, przedstawicielami Wojska Polskiego oraz z 46 synami i córkami pułku z ostatniej wojny światowej. Przy ognisku słuchano wspomnień uczestników walk o wyzwoleńcze, śpiewano pieśni turystyczne. Odbył się też tradycyjny quiz krajoznawczy oraz występy ludowych zespołów artystycznych z terenu województwa rzeszowskiego.

Bronisław Cmela

CIEKAWA INICJATYWA

W dniu 14 VII 1970 r. w Gdańsku zorganizowano interesującą imprezę: *I Przegląd Kolorowych Przerocy Krajoznawczych*. Organizatorem imprezy była Okręgowa Komisja Krajoznawcza PTTK w Gdańsku przy współudziale Wojewódzkiego Domu Kultury Handlowca im. *Tysiąclecia* oraz Zarządu Wojewódzkiego TRZZ. Przegląd odbył się dla uczczenia Międzynarodowego Roku Oświaty oraz 25-lecia Powrotu Ziemi Zachodnich i Północnych do Macierzy.

Impreza spotkała się z dużym zainteresowaniem zarówno ze strony autorów przerocy jak i uczestników przeglądu. W przeglądzie wzięło udział dziewięciu autorów, którzy zaprezentowali 12 tematów-zestawów kolorowych przerocy krajoznawczych. Na pokaz przerocy przybyło blisko 100 osób, wśród których byli przedstawiciele organizacji społecznych WKZZ w Gdańsku — Z. Grzmocińska, przedstawiciel Zarządu Głównego PTTK — Fr. Kremser z Opola, znany działacz polonijny i oświatowy — R. Truszczyński oraz wybitny fotografik — prof. K. Lelewicz.

Podczas przeglądu, który trwał prawie cztery godziny, zareprezentowane zostały następujące tematy przerocy: *Wycieczka do NRD* (A. Rosiński — Gdańsk), *Gdańsk i województwo gdańskie* (R. Jurkiewicz — Pruszcz Gdański), *Malbork* (H. Pieszko — Malbork), *Francja* (H. Grajewska — Gdynia), *Lasy woj. gdańskiego* (Z. Lipińska — Sopot), *Folklor góralski i Londyn* (A. Michalczyk — Gdańsk), *Wybrzeże Morza Czarnego* (W. Ślubowski — Gdańsk), *Jezi-*

ra Kaszubskie (J. Szukalski — Gdańsk) oraz *Plebiscytowy Szlak Ziemi Sztumskiej i Krynica i Beskid Sądecki* (Cz. Skonka — Gdańsk).

Komisja sędziowska przeglądu składająca się z przedstawicieli Zarządu Głównego i Zarządu Okręgu PTTK, Wojewódzkiego Domu Kultury Handlowca, ZW TRZZ i Gdańskiego Towarzystwa Fotograficznego miała sporo trudności z ustaleniem ostatecznych wyników. Tematyka wyświetlanych przerocy była bowiem bardzo różnorodna, a jeszcze bardziej zróżnicowany był ich poziom. Ostatecznymi zwycięzcami I Przeglądu zostali: I — J. Szukalski (za temat *Jeziro Kaszubskie*), II — Z. Lipińska (za *Lasy woj. gdańskiego*) i III — A. Michalczyk (za *Folklor góralski*). Zwycięzcy oraz wyróżnieni autorzy otrzymali nagrody rzeczowe ufundowane przez Zarząd Główny PTTK i Redakcję *Światowida* w Warszawie oraz WKKFiT, Wojewódzki Dom Kultury Handlowca i ZW TRZZ w Gdańsku.

Impreza ta bardzo podobała się zebranym i dlatego będzie kontynuowana w województwie gdańskim (warto ją chyba organizować też w innych województwach, a także na szczeblu centralnym). Przy okazji organizowania tej imprezy wyłoniło się wiele problemów, które warto przedyskutować i podjąć odpowiednie decyzje. Mianowicie, skoro przerocza kolorowa są bardzo atrakcyjne, przyczyniają się do ożywienia i wzbogacenia pracy krajo-

znawczej, a także kulturalno-oświatowej, należy obecnie poświęcić tej sprawie więcej uwagi. Chodzi tu m. in. o udzielanie pomocy i poparcia osobom wykonującym zestawy tych przezroczy (fotografowanie poszczególnych szlaków, miejscowości itp.), rozważanie możliwości wykonywania kopii poszczególnych tematów, wyposażenie ogniw oraz placówek i obiektów PTTK w rzutniki i ekrany, ustalenie zasad odpłatności (honorarium za odsprzedanie praw autorskich) itp.

Gdańska inicjatywa zorganizowania

I Przeglądu Kolorowych Przezroczy Krajoznawczych była realizacją uchwał Ogólnopolskiej Rady Krajoznawczej (Gdańsk-Gdynia, 17-18 V 1970 r.) oraz ogólnopolskiego sejmiku PTTK p.n. *Nowoczesność w krajoznawstwie* (Warszawa, 7-8 II 1970 r.). Na tych bowiem spotkaniach sporo miejsca poświęcono sprawom rozwoju i szerszego stosowania m. in. kolorowych przezroczy jako elementów nowoczesności i uatrakcyjnienia pracy krajoznawczej.

Czesław Skonka

FORUM KRAJOZNAWCZE

W dniach 8—9 IV 1972 r. w Jaworze odbyło się *I Forum Krajoznawstwa Dolnośląskiego* pod hasłem: *Krajoznawstwo — programem turystyki*. Organizatorem Forum było Regionalne Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa Okręgu PTTK we Wrocławiu oraz Oddział PTTK w Jaworze.

Program Forum, któremu przewodniczył Krzysztof R. Mazurski był bardzo bogaty i miał piękną oprawę, bowiem miejscem obrad była zabytkowa sala posiedzeń w jaworskim ratuszu. Na Forum przybyło ponad 50 osób z całego Dolnego Śląska.

Pierwszy dzień (8 IV 72 r.) był poświęcony podsumowaniu działalności instruktorów krajoznawstwa okręgu wrocławskiego PTTK w 1971 r. Zagadnienie to zreferował Jerzy Wyrzykowski z Wrocławia. Następnie dokonano aktu uroczystego wręczenia nominacji nowym instruktorom krajoznawstwa. Obecnie na Dolnym Śląsku jest przeszło 70 instruktorów krajoznawstwa (regionu).

Wieczornica pod hasłem *Bawimy się — ucząc nawzajem* była poprzedzona wyświetlaniem filmu krajoznawczego *Zamki polskie*.

Drugi dzień Forum rozpoczęto referatem wygłoszonym przez Jerzego Komorowskiego pt. *Krajoznawcza popularyzacja regionu*. Po referacie, przedstawionym z wnikliwą znajomością zagadnienia, rozpoczęła się ciekawa dyskusja zakończona wnioskami zmierzającymi do dalszej populary-

zacji krajoznawstwa wśród turystów oraz podniesienia poziomu szkolenia przyszłych instruktorów krajoznawstwa. Dużo głosów krytycznych, ale i pochlebnych (tych więcej) poświęconych było regionalnemu kwartalnikowi krajoznawczemu *Informator Krajoznawczy*, wydawany już trzeci rok przez Komisję Krajoznawczą Oddziału Wrocławskiego PTTK (pod redakcją Witolda Prelicza). Na sali obrad były czynne dwie wystawy: *Niektóre skały i minerały Sudetów* (ze zbiorów Krzysztofa R. Mazurskiego) oraz *Grafika krajoznawcza* (ze zbiorów Zbigniewa Martynowskiego).

Wszyscy uczestnicy otrzymali komplet drukowanych materiałów krajoznawczych: *Opis krajoznawczy gór i Pogórza Kaczawskiego* w opracowaniu Krzysztofa R. Mazurskiego, *Sobótkowe teksty*, *Płomienie Sobótek* i *Regulamin Sobótek 72* (Sobótki są największą imprezą krajoznawczą organizowaną przez Okręgową Komisję Krajoznawczą PTTK we Wrocławiu).

Na zakończenie Forum zorganizowano wycieczkę pieszą po Jaworze, ze szczególnym uwzględnieniem jego zabytków (Muzeum Regionalne, zamek, rynek, kościół parafialny). Prowadził ją Stanisław Jastrzębski — autor mającego się niebawem ukazać przewodnika po tym mieście i okolicy.

Bartłomiej Ranowicz